

2/2021

KYVYTTÄ
käyttöön

**Yhteistä kehittämistä
osatyökykyisten
työllistämiseksi**

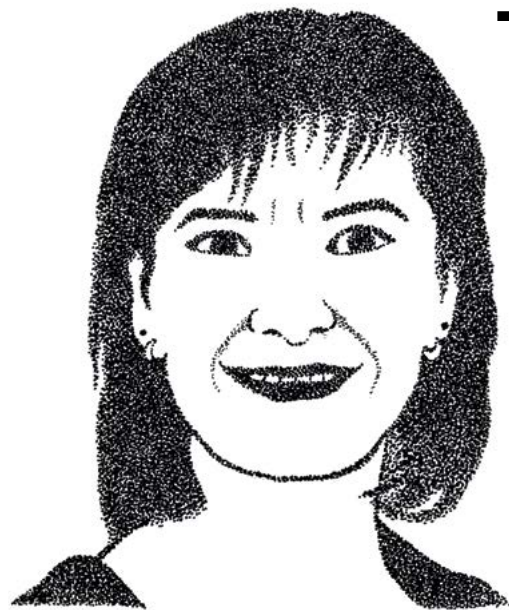
s. 7

**Nyt on aika vaikuttaa
– työllisyyden hoito
murroksessa**

s. 26

**Järjestöt mukana
työllisyydenhoidon
uudistuksissa**

Järjestöt mukana muutoksessa

MariaTani 2021

Työllistämisen toimintakenttä on tällä hetkellä suuressa muutoksessa. Kukaan ei ole voinut välttyä kuulemasta kuntakokeilusta, Työkanava Oy:stä, TE-palvelupiloteista tai sosiaaliturvauudistuksesta. Kaikilla isoilla uudistuksilla on välittömät vaikutukset paitsi muuttuviin organisaatioihin, ennen kaikkea asiakaskuntaan. Muutosten keskellä harvoin tulee ajatelleeksi, että niiden keskellä on aina ihminen, yksilö, jonka elämään uudenlaiset toimintatavat voivat vaikuttaa hyvinkin merkittävästi ja pitkäaikaisesti.

Muutosten edetessä huoli asiakkaista on suuri myös kolmannen sektorin työllisyystoimijoiden keskuudessa. Järjestöjen tuottamissa työllisyyden tukipalveluissa on ammattitaitoisia työhönvalmentajia ja muita alan osaajia, joiden taidot olisivat erittäin tarpeellisia hyödyntää. Muistettava on, että erilaisten pilottien jälkeen siirrytään pysyviin toimintamalleihin. Tällöin kaikki pilottiaikojen toimivat prosessit ovat käyttökelpoisia pääomaa. Myös maakuntien kokeilemalla muotoillut ja hyväksi kehitetyt yhteistyötavat, kuten lehdessä esitelty Kymenlaakson palveluympäristökuvaus järjestö-, sote- ja kuntatoimijoineen, ovat tulevien rakenteiden arvokkaita pohjapilareita.

On järjestötoimijoiden oman edun mukaista, että ne ovat aktiivisesti mukana muutoksessa ja tuomassa omaa asiantuntemustaan vahvasti esille uudistusten yhteistoimintalustoilla kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluiden ja TE-palvelurakenteiden muutoksissa. Kun keskiössä on aina ihminen, ei järjestökentän ihmisen näköisiä palveluja voi eikä saa ohittaa. TE-palvelurakenteiden uudistuksen suurin haaste tulee olemaan henkilöresurssien riittävyys. Juuri tässä kohtaa järjestöjen tarjoamat palvelut resurssineen ovat merkittävässä roolissa. Kuten Vaasan työllisyyden ekosysteemin toimijat ovat todenneet, julkinen sektori tarvitsee kolmatta sektoria työllisyyden hoidossa. Paitsi asiantuntijana, myös helpottamassa julkisen sektorin muiden kuin viranomaistehtävien toteuttamista.

Tässä Kyvyt Käyttöön Extra -lehdessä esitellään eri maakunnissa tehtyä ja tehtävää yhteiskehittämistä, jossa kolmannen sektorin toimijat ovat aktiivisesti mukana suunnitelluissa rakenneuudistuksissa. Aktiivinen toimijuus ja vaikuttaminen omalla alueella kasvattaa alueellista järjestöpääomaa ja tuottaa tulevaisuudessa ihmisen näköisiä, inhimillisiä tuloksia. **e**

Jaana Pakarinen
Toimitusjohtaja, Vates-säätiö sr

Aluetoiminnan Extra -lehti on osa Vatesin Kyvyt käyttöön -lehtisarjaa. Lehti on tuotettu osana säätiön aluetoimintaa.

ISSN 2242-6043 (Painettu)
ISSN 2242-6051 (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Jaana Pakarinen

Toimitussihteeri
Marianne Pentikäinen
044 743 1929
marianne.pentikainen@vates.fi

Ilmestymisaika
joulukuu 2021

Ulkoasu
Seppo Alanko
Tmi Riimunkantaja

Kannen kuva
iStock

Painopaikka
Savion Kirjapaino
PAINOS 1 000 kpl

Julkaisija
Vates-säätiö sr
PL 40, 00621 Helsinki
Oltermannintie 8
00620 Helsinki

vates-saatio@vates.fi

www.vates.fi
f @vatessaatio
i @vatessaatio
t @kyvytkayttoon

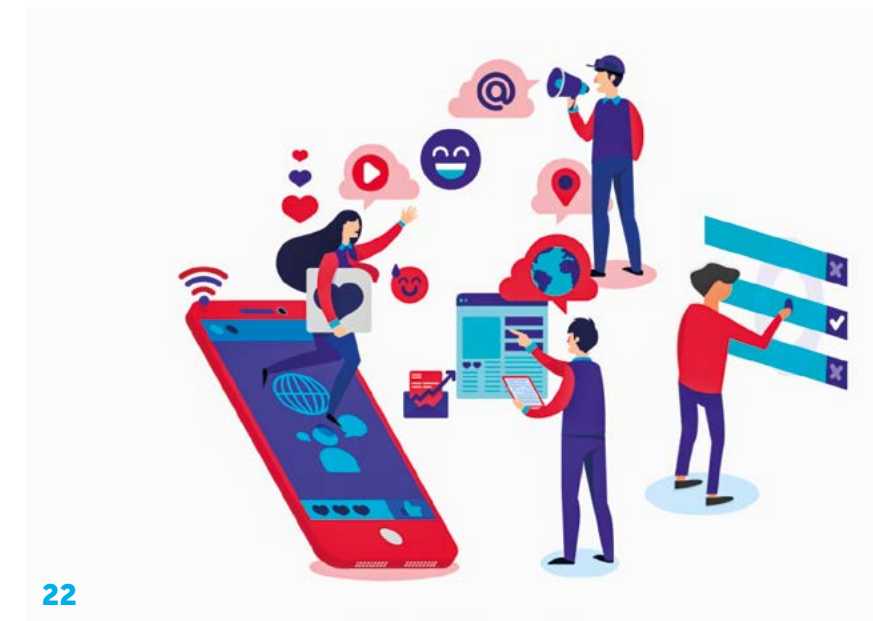

Vates
säätiö sr

Vates-säätiö on asiantuntija-organisaatio, joka edistää vammaisten, osatyökykyisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten yhdenvertaista työllistymistä avoimille työmarkkinoille, työhön kuntoutumista sekä sosiaalisen työllistämisen toimialan yksiköiden toimintamahdollisuuksia.

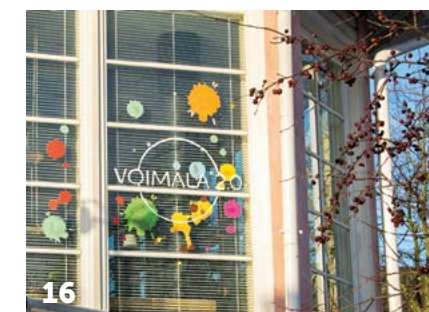
SISÄLTÖ

PIXABAY

22

Pääkirjoitus	2	Kuntakokeiluilla pysyvään malliin – Miten järjestöt voivat valmistautua muutoksiin?	12
Muutoksen tuulet puhaltavat työllisyydenhoidossa	4	Vaasan työllisyyden ekosysteemi – järjestöjen rooli	15
TE-palvelupiloteissa kehitetään osatyökykyisten työnhakijoiden palveluita	6	Järjestöt mukana työkykyhankkeissa	16
Yhteistä kehittämistä osatyökykyisten työllistymiseksi	7	Yhteinen päämäärä määrittämässä yhteistyötä	17
Kommenttipuheenvuoro työllisyyden hoidon kokonaiskuvasta	8	Kokemusasiantuntijat edistämässä työllisyyden hoitoa	18
Salon Klubitalon ja Voimalan yhteistyö	9	Työpajojen ja etsivän nuorisotyön risut ja ruusut kuntakokeiluille	19
Työllisyysverkosto edistämässä Lahden seudun kuntakokeilun toteutumista	10	Sote-uudistus – palveluympäristökuvaus Kymenlaaksossa	20
		Järjestöille vinkkejä some-kampanjointiin ja visuaalisuuteen	22
		Kaikille yhdenvertainen, parempi työelämä	24
		Nyt on aika vaikuttaa – työllisyyden hoito murroksessa	26
		Vatesin julkaisuja	27

16

VOIMALA

Muutoksen tuulet puhaltavat

työllisyydenhoidossa

2020

Työkykyohjelma

TEM:n ja STM:n yhteinen ohjelma. Useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on parantaa osatyökykyisten henkilöiden työllisyyttä.

22 hanketta ympäri Suomen kehittävät työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen menetelmiä sotepalveluissa. Hankkeet linkittyvät myös Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaan.

TE-palvelupilotit Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla, Pirkanmaalla, Hämeessä, Uudellamaalla ja Pohjois-Karjalassa.

Työllisyydenhoidon kenttä on suurten mullistusten keskellä, ja uudistuksia on tulossa lisää tulevana vuosina. Tavoitteena on työllisyyssasteen kasvu. Nyt jos koskaan on aika rakentaa yhteistyötä eri toimijoiden ja rajapintojen kesken. Kun eri uudistuksia tehdään samanaikaisesti, on erityisesti kokonaiskuvan muodostaminen tärkeää.

Hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelma

Vuonna 2021 alkaneet pilottihankkeet (Kajaani, Kerava, Kouvola, Oulu, Seinäjoki, Tampere, Turku ja Vantaa).

Kaikille avoin valtakunnallinen yhteistyöverkosto, jossa lähes 200 jäsentä mukana.

Mielenterveysstrategia

Osana mielenterveysstrategiaa kehitetään IPS-työhönvalmennusta.

Kuntoutuksen uudistus

Uudistusta ohjaa kuntoutuksen uudistuksen toimintasuunnitelma, joka tehtiin

2020. Suunnitelmassa on oma osionsa työikäisten kuntoutuksen uudistamiselle.

Sosiaaliturvauudistus

Sosiaaliturvauudistuksen tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja toimivampi järjestelmä, joka mahdollistaa työnteon ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen eri elämäntilanteissa.

2021

Työllisyyden kuntakokeilut

Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu **25 kokeilualuetta** ja **118 kuntaa**. Kokeilukunnat vastaavat osin alueensa TE-palveluiden tarjoamisesta.

Kokeiluihin ohjataan ne työttömät ja työvoimapaalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Kohderyhmään kuuluvat myös kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset työnhakijat.

Kokeiluissa luodaan pohja tulevalle TE-palvelut 2024 -uudistukselle.

Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus

Osaamiskeskus tarjoaa neuvontaa ja ohjausta yhteiskunnallisille yrityksille ja sellaisia perustaville koko Suomessa. Asiantuntija-apua saa mm. työhön integrointiin ja vaikuttavuusperusteiseen liiketoimintaan.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus

Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta.

2022

Hyvinvointialueiden vaalit

Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto (pois lukien Helsinki, jossa ei ole aluevaaleja), joten tässä on tärkeä vaikuttamisen paikka ennen ja jälkeen vaalien!

Pohjoismainen työvoimapaalvelumalli

Pohjoismaiseen työvoimapaalvelumalliin eli PoMaan sisältyy tiivis yksilöllinen tuki työnhakijoille entistä aikaisemmassa vaiheessa. Työnhakijan on myös haettava työpaikkoja tietty määrä. Tavoitteena on, että malli tulee voimaan toukokuussa 2022.

Työkanava Oy

Valtio on perustanut erityistehtäväyhtiö Työkanava Oy:n, joka työllistää kaikista vaikeimmin työllistyviä osatyökykyisiä työnhakijoita. Työllistettäville maksetaan TES:n mukainen palkka, ja heille tarjotaan lisäksi koulutus-, ohjaus- ja työvalmennuspalveluita. Ohjaus Työkanavaan tapahtuu TE-toimiston kautta. Toimintaa pilotoidaan vuonna 2022. Pilotti-alueet eivät ole vielä tiedossa.

Uudet digitaaliset TE-palvelut ja Työmarkkinatori

Työmarkkinatori-alustan käyttöönotto toukokuussa 2022. Ajatuksena on, että työnhakijat ja työnantajat löytävät toisensa entistä paremmin. Uutena ominaisuutena mm. työnhakuprofiilit työnhakijoille.

2023

Palkkatukiudistus

Palkkatukiudistus tulee voimaan vuoden 2023 alussa. Uudistuksen tavoitteena on lisätä palkkatuen käyttöä yrityksissä. Samalla tavoitteena on, että 3. sektorin palkkatukeen liitetään tuetun työllistymisen palveluita sekä työkyvyn kartoituksen palveluita.

Hyvinvointialueille siirtyvät tehtävät

Hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä pelastustehtävät. Näin ollen esim. vammaispalvelut siirtyvät myös hyvinvointialueille, ja kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen siirtyy kunnilta hyvinvointialueille.

Vammaispalvelujen lainsäädännön uudistus

Tarkoituksena on kumota nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki, ja tilalle tulisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävästä sosiaalihuollon erityispalveluista. Uudistuksen tavoitteena on mm. toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa.

2024

TE-palvelut 2024

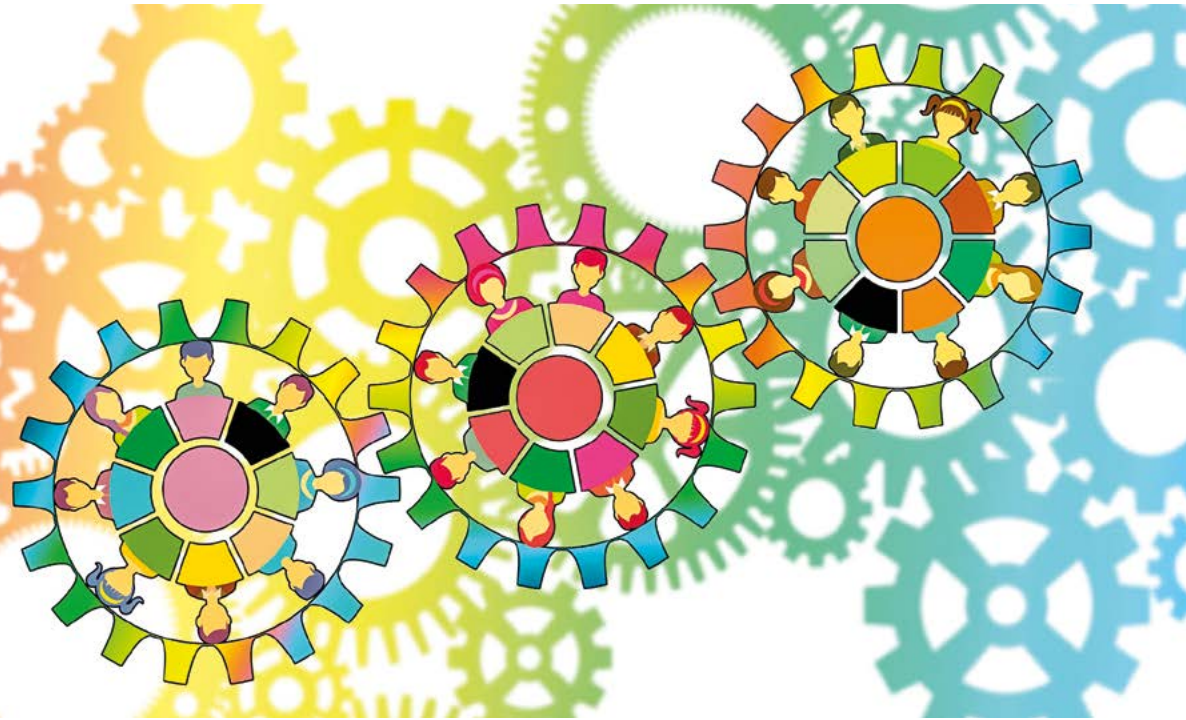
TE-palvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on tuoda työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita.

Osana tätä uudistetaan myös monialaisten palveluiden lainsäädäntöä, joka tulisi myös voimaan vuonna 2024. Sitä ennen TYP-lakia uudistetaan niin, että siinä huomioidaan hyvinvointialueet.

Lähteet ja lisätietoja:

www.tem.fi
www.stm.fi
www.okm.fi
www.thl.fi

www.kuntaliitto.fi
www.vaalit.fi/aluevaalit
www.soteuudistus.fi

TE-palvelupiloteissa kehitetään

osatyökykyisten työnhakijoiden palveluita

Osana Työkykyohjelmaa osatyökykyisille työnhakijoille suunnattuja TE-palveluja vahvistetaan kahdeksan eri TE-toimiston piloteissa. Pilottialueita ovat Etelä-Pohjanmaa, Häme, Lappi, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Uusimaa. Piloteissa keskitytään myös järjestöyhteistyön vahvistamiseen ja ne ovat käynnissä vuoden 2022 loppuun.

Kehittämisen kohteena ovat muun muassa palvelukokonaisuudet, jotka vahvistavat osatyökykyisten henkilöiden työkykyä ja työssä pysymistä. Järjestöjen asiantuntemus on tunnistettu osatyökykyisten henkilöiden työllistämässä, työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa sekä tuen tarpeisiin vastaavan palvelutarjonnan suunnittelun ja toteutuksen näkökulmasta.

Vates-säätiön aluetoiminta ja työ- ja elinkeinoministeriö järjestivät syyskuussa yhteisen työpajan TE-palvelupilottien asiantuntijoille sekä pilottialueiden muutamille järjestöille. Työpajassa keskusteltiin siitä, mitä piloteissa tehdään, millaiselle yhteistyölle voisi

olla tarvetta ja minkälaista toimintaa järjestöillä on alueilla. Lopuksi ryhmien ajatukset yhteistyömahdollisuuksista kerättiin yhteen.

Tutustumista puolin ja toisin

Pienryhmien keskusteluissa nostettiin esille järjestöjen asiantuntijuus esim. vammojen ja sairauksien osalta. Asiantuntemusta voisi hyödyntää TE-toimiston asiantuntijoiden osaamisen kasvattamisessa ja yksilöiden tukena työnhaussa ja työelämässä. Järjestöt tarjoavat aitoja työelämäympäristöjä, joissa nähdään työntekijöiden työ- ja toimintakyky pidemmällä aikavälillä ja erilaisissa työtehtävissä. Kolmannella sektorilla on myös työllistymistä edistäviä palveluja. Järjestöjen osaamista voisi tuoda jatkossa esille esim. teemallisten palveluesittelyiden kautta.

Verkkotyöpajan keskusteluista oli pääteltävissä, että riippumatta palvelua järjestävästä tahosta, on yhteisenä tavoitteena löytää asiakkaan tarpeita parhaiten vastaava palvelu sekä lisätä kolmannen sektorin ja TE-toimistojen yhteistyötä. 📍

Yhteistä kehittämistä

osatyökykyisten työllistymiseksi

Pohjois-Karjalan TE-toimisto on mukana palvelupilotoinneissa. TE-toimiston pilotissa on tehty tiivistä yhteistyötä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen kanssa. Molemmat tahot ovat kokeneet yhteistyön erinomaiseksi.

Pohjois-Karjalan TE-toimiston palvelupilotissa lisätään osatyökykyisten henkilöiden parissa työskentelevien osaamista liittyen osatyökykyisten tunnistamiseen ja ohjaukseen. Pilotissa luodaan osatyökykyisille työnhakijoille palveluja ja palvelupolkuja työllistymisen tukemiseen.

– Teemme verkostoyhteistyönä töitä osatyökykyisten tukemiseksi työmarkkinoille. Olemme esimerkiksi yhdessä Ammattiopisto Luovin kanssa keskittyneet erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulutuksen ja työelämän väliin siirtymävaiheisiin, työkykykoordinaattori **Sanna Ikonen-Kontturi** TE-toimistosta kertoo.

Palvelupilotin tavoitteena on lisätä Pohjois-Karjalan toimijoiden, yrittäjien ja työnantajien tietoisuutta osatyökykyisten palveluista sekä lisätä osatyökykyisten työllistymiseen liittyvien tukien käyttöä.

Verkosto yhteistyön ponnistuslautana

– Otin itse yhteyttä palvelupilottiin keväällä. Sovimme yhteisen tapaamisen ja siitä yhteistyö käynnistyi, Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen työllisyyskoordinaattori **Hilikka Pirhonen** kuvailee.

Yhteistyön aloitus oli mutkatonta, sillä molemmat toimijat tunsivat toisensa Osatyökykyisten työllistymisen -työryhmästä, jota PK-Sotu koordinoi. Yhteistyöhön on sisällytetty palvelun suunnittelua, ideointia sekä palvelukuvauksen työstöä. Lopputuloksena syntyi Täsmätoimilla

töihin -palvelu, jota palvelupilotti hankkii yhdistykseltä.

– Kyseessä on osatyökykyisille työnhakijoille suunnattu työhönvalmennuspalvelu, jossa tarjotaan vahvaa tukea myös työnantajille työsuhteen alkuun ja työllistymisen tukien hakemiseen, Pirhonen kertoo.

– Olemme saaneet mahdollisuuden hyödyntää pilotissa PK-Sotun koordinoimaa Työllisyyden asiakasraatia, Ikonen-Kontturi lisää.

Kolmannen sektorin rooli on tärkeä

Sekä Pirhonen että Ikonen-Kontturi pitävät kolmannen sektorin mukaan ottamista tärkeänä.

– Järjestöissä on paljon osaamista tukea työllistymisessään tarvitsevien henkilöiden työllistymiseen liittyen. Uskon, että järjestökenttä on tulevaisuudessakin tärkeä kumppani työllisyydenhoidossa. Järjestöillä ei välttämättä ole mahdollisuutta lähteä mukaan isoihin kilpailutuksiin, mutta pienen palvelun pilotointi on mahdollista. Esimerkiksi meille PK-Sotuna tämä on ensimmäinen työhönvalmennuspalvelu, jota myymme tuntihinnalla, Pirhonen toteaa.

Ikonen-Kontturi suosittelee vahvasti muillekin yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

– Kolmas sektori pystyy tarjoamaan luottamuksellista tukea, johon viranomaisen on vaikeampi yltää.

Myös Pirhonen kehottaa muita järjestötoimijoita yhteistyöhön.

– Suosittelemme tekemään rohkeasti yhteistyötä uusien toimijoiden kanssa. Yhteistyö pilotin kanssa voi mahdollistaa jotain uutta, kuten uusien palveluiden ja mallien pilotointia. 📍

Kommenttipuheenvuoro

työllisyyden hoidon kokonaiskuvasta

Työllisyyden hoidossa on meneillään suuria uudistuksia, joissa on tärkeää huomioida vammaisten ihmisten työllisyyden edistäminen. Suurimpana yksittäisenä uudistuksena on TE-palvelujen siirtyminen kuntien järjestettäväksi vuonna 2024. Samalla sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Vammaisten ihmisten työllistämisen edistämisen haasteena on ollut se, että työllisyyspalvelut ovat pääsääntöisesti erillään sosiaali- ja

terveyspalveluista, kun vammaisten ihmisten työllistämisen edistäminen edellyttäisi niiden tiivistä yhteistyötä. Tulevissa uudistuksissa on tärkeää, että kuntien TE-palvelujen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen välille luodaan alusta asti tiivis yhteistyö.

Kuntien kykyä hoitaa työllisyyttä on kokeiltu useissa kuntakokeiluissa. Meneillään olevassa kuntakokeilussa kuntien tehtävänä on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllisyyden hoito. Kehitysvammaisten ihmisten osalta ongelmana on ollut se, että työkyvyttömyysetuudella olevan on ollut vaikea päästä asiakkaaksi TE-toimistoon ja saada sieltä sopivaa työllistämisen tukea. Nykyisen kuntakokeilun alueilta on saatu viestiä, että tätä ongelmaa ei ole niissä ainakaan toistaiseksi ratkaistu. Kokeilu jatkuu kuitenkin vielä puolitoinen vuotta, joten kokeilualueilla on vielä aikaa ottaa mukaan yhteistyöhön myös kuntien vammaispuolue.

Tällä hetkellä tuloksellisin erityistä tukea tarvitsevien ihmisten työllistymistä edistävä palvelu eli käytännössä IPS-laatukriteerien mukainen työhönvalmennus on rakennettu yksittäisten kaupunkien ja kuntayhtymien vammaispuolueisiin. Tätä tutkitusti tuloksellista menetelmää pyritään juurruttamaan kuntien vammaispuolueisiin Kehitysvammaliiton Palkkaamossa, osassa hallituksen työkykyohjelman hankkeista sekä muutamissa Euroopan sosiaalirahaston rahoittamissa hankkeissa. Toimivia tuetun työllistämisen palvelumalleja sote-kuntayhtymien vammaispuolueisiin ovat luoneet mm. Eksote ja Siun sote, joista tulevat hyvinvointialueet voisivat ottaa mallia rakentaessaan omia tuetun työllistämisen palveluitaan.

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten työllistymistä edistää osaltaan vuonna 2022 toimintansa aloittava valtionyhtiö Työkanava Oy, jonka osalta on kuitenkin erityisen tärkeää huolehtia siitä, että myös työkyvyttömyysetuudella olevat vammaiset henkilöt pääsevät TE-toimiston palvelujen piiriin ja sitä kautta kriteerien täytyessä ohjautumaan Työkanava Oy:n palkkalistoille. 📍

Susanna Hintsala

toiminnanjohtaja, Kehitysvammaliitto

Simo Klem

työllisyyden asiantuntija, Kehitysvammaliitto

Salon Klubitalon ja Voimalan yhteistyö

Salon työllisyydenhoidossa tehdään tiivistä yhteistyötä järjestöjen kanssa. Järjestöillä nähdään olevan hyvää osaamista erityisesti tukea työllistymisensä ja arkeensa tarvitsevien työnhakijoiden osalta. Toiminta-avustuksia järjestöille ei enää ole, mutta taloudellisesti mm. velvoitetyöllistettävien edelleen sijoitus ja palkkatuki ovat käytössä. Edelleensijoituksessa kaupunki toimii työnantajana velvoitetyöllistetyille ja sijoittaa hänet yhdistyksen työnjohton alaisuuteen. Yleishyödyllisille järjestöille palkkatuki voi olla jopa 100 %. Salon koordinoiman, osin EU-rahoitteisen Väylä-hankkeen yrityskoordinaattori toimii linkkinä työnantajiin, myös yhdistyksiin, opastaen rekrytoinnin tukien käytössä.

Voimala on tasa-arvoinen verkosto ja fyysinen kohtaamispaikka, jossa eri toimijat päivystävät. Yhdistävänä tekijänä on palveluiden matala kynnyksen ilman ajanvarauksia tai läheteitä. Yhdistysten ja Voimalan yhteistyö alkoi Salon Mielenterveys- ja päihderaadin ehdotuksesta nelisen vuotta sitten. Salon Klubitalo ajoi voimakkaasti asiaa, koska nähtävissä oli pitkäaikaistyöttömien huonontuva psyykinen ja fyysinen vointi, sosiaalisten suhteiden ja järkevän päivärutmin puute. Mielenterveys- ja päihdeyhdistykset halusivat tuoda työllisyyspalveluihin vaihtoehtoja, missä omaa työkykyä voi harjoitella tai pitää yllä mielekkään tekemisen kautta, ennen siirtymistä takaisin työelämään. Yhdistys- ja vapaaeht-

Järjestöjen päivystystä Voimalassa. Kuvassa Matti Pohjola, Henna Tuomi (Salon Klubitalo) ja Maria Virkki (FinFami).

toistyö on tuonut monelle vaihtoehdon yksinäisyyteen ja elämänhallinnan säilyttämiseen, vaikkei varsinaista työkykyä enää saavutettaisikaan.

Salon Klubitalo on tehnyt yhteistyötä Salon kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa monissa hankkeissa. Yhteistyö on ollut sujuvaa ja nopeaa, mikä on edistänyt jäsenistön eteenpäin pääsyä työllisyyden kentällä. Voimalapäivystykset ovat taanneet yhdistyksille ilmaista näkyvyyttä ja verkostoitumismahdollisuuksia julkisten palveluiden toimijoiden kanssa.

Voimalassa ovat mukana Salon Klubitalon lisäksi Salon seudun koulutus- ja kuntayhtymä, Salon kaupunki (työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut, sosiaalipalvelut), Elämänlaatu ry, FinFami ry, Salon alueen työttömät ry, KEELA, Henkilöstöpalveluyritykset (Eezy Oy, GroupPro Oy ja VPS). ”Työnhakijan Salo”-verkkosivulla on linkkejä paikallisten järjestöjen tukeen matalan kynnyksen vertaistuesta järjestölähtöisiin palveluihin. 📍

Lisätietoja:

<https://salo.fi/tyo-ja-yrittajyyys/palvelut-tyonhakijalle/voimala/>
<https://tyonhakijansalo.fi/>

Työllisyysverkosto edistämässä

Lahden seudun kuntakokeilua

Työllisyyden eri toimijoiden ja kuntien yhteistyö on tärkeää, jotta työnhakija saa tarvitsemansa ja oikea-aikaiset palvelut. Kolmannella sektorilla on mahdollisuus toimia ketterästi muiden toimijoiden apuna/välissä ja monella järjestöllä on myös tarjota laadukkaita ja tarpeisiin vastaavia työllisyyspalveluita. Yhteistyö edellyttää molemminpuolista luottamusta ja kunnioitusta ja kykyä kuunnella aktiivisesti toista osapuolta. Oleellista on myös tietää ja tuntee oma toimintaympäristö ja sen monimuotoisuus. Tärkeintä työllisyshoidon palvelurakenteiden muutoksissa on, että työnhakijoiden oma ääni ja heidän kokemuksensa saadaan kuuluviin – he ovat oman elämäntilanteensa asiantuntijoita.

Lahden alueen työllisyysverkosto kokoaa yhteen työllisyyden parissa työskenteleviä toimijoita Päijät-Hämeen maakunnassa ja verkostoa koordinoi tällä hetkellä Lahden Diakonialaitos. Työllisyysverkoston yhtenä tavoitteena on koota yhteen Lahden seudun alueella työllisyyden parissa toimivat tahot ja lisätä toimijoiden tietoisuutta toisistaan. Tämän avulla pyritään parantamaan eri-ikäisten työttömien työnhakijoiden poluttumista kohti työelämää. Verkosto on tehnyt aktiivista työtä mm. Lahden seudun kuntakokeilun kanssa syksystä 2021 alkaen ja pyrkinyt etsimään konkreettisia keinoja, miten

yhteistyötä voidaan vahvistaa. Lahden alueen työllisyysverkoston toimesta rakennettu palvelukoonti, johon on koottu eri organisaatioiden tarjoamia palveluita.

Kysely kuntakokeilun vaikutuksista

Lahden seudun kuntakokeilun alueen kolmannen sektorin toimijoille toteutettiin syyskuussa 2021 kysely, jonka suunnitteluun osallistui Lahden Diakonialaitoksen **Saila Immonen**, Lahden kuntakokeilun kehityspäällikkö **Sami Kuikka**, Vates-säätiön aluetoiminnan aluekoordinaattori **Hanna Ranta-Pitkänen** sekä työllisyysuunnittelija **Anne Kallio**, joka vastaa Järjestöt työllisyyden kuntakokeiluissa – selvityksestä (2021-2023). Kyselyn jakelusta ja tulosten analysoinnista vastasi Lahden Diakonialaitos. Kyselyn avulla selvitettiin kuntakokeilun vaikutuksia eri organisaatioiden toimintaan ja asiakasohjaukseen. Suurimmassa osassa vastauksista (N=22) nousi esille asiakasohjauksen merkittävä vähentyminen kolmannen sektorin työllisyyspalveluihin, mikä on vaikuttanut heikentävästi mm. eri hankkeiden asiakasmääriin ja jatkopolutukseen. Asiakkailla ja kolmannen sektorin palveluntarjoajilla on ollut haasteita saada selville, mikä viranomainen vastaa työllistymiseen liittyvästä kokonaisuudesta. Tämä on hidastanut suoraan palveluiden käynnistämistä ja etuuksien saamista. Vastaajien mukaan kuntakokeilun omavalmentajia on ollut ajoittain haastavaa tavoittaa. Se on vaikeuttanut asiakkaiden asioiden edistämistä. Positiivisena viestinä kyselystä nousi esiin Lahden seudun kuntakokeiluun kuuluvat Kärkölä,

Orimattila, Asikkala ja Hollola sekä vieraskielisten palvelut, jotka ovat onnistuneet vahvistamaan lyhyessä ajassa kuntakokeilujen tavoitteita yksilöllisen tuen tarjoamisesta ja palveluiden räätälöinnistä.

Kyselyn tuloksia käytiin läpi Lahden alueen työllisyysverkoston tapaamisessa syyskuussa 2021, jossa alustuspuheenpuheen pitivät Lahden kuntakokeilu ja Vates-säätiö. Pienryhmissä pohdittiin, mitä käytännön toimia pitäisi tehdä yhdessä tekemisen tukemiseksi, jotta asiakasohjaus eri palveluihin alkaisi jatkossa tehostumaan ja toisaalta, miten kuntakokeilun omavalmentajia voidaan tukea heidän työssään. Tärkeää on, että asiakkaat ovat tietoisia, mihin palveluun ovat osallistumassa, ja kuka on hänen vastuutyöntekijänsä. Keskusteluissa nousi vahvasti esiin konkreettiset/teemalliset ja säännöllisesti toistuvat tilaisuudet tai infot, jossa kohtaavat sekä eri palveluntuottajat että kuntakokeilun omavalmentajat. Toivottiin myös kasvokkaisten tapaamisten lisäämistä heti, kun koronapandemiatilanne mahdollistaa sen.

Lisätietoja:

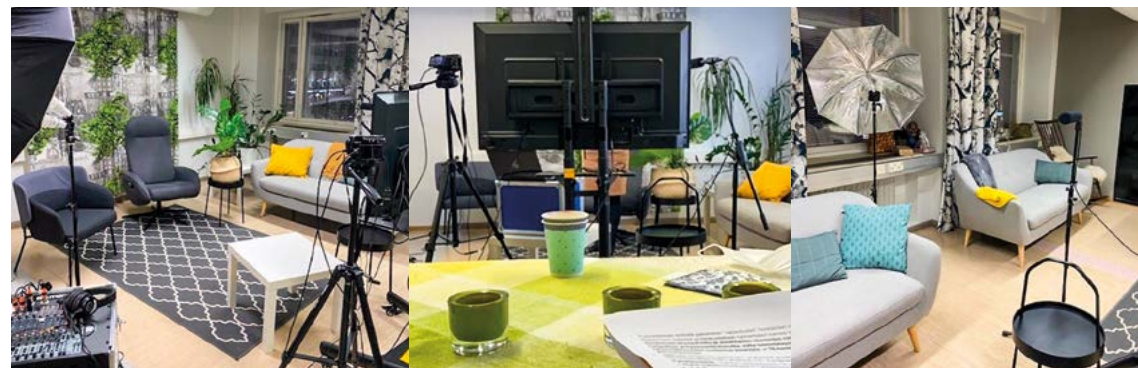
bit.ly/vates_aluetoiminta
bit.ly/vates_jarjestot_kuntakokeiluissa

Marraskuussa 2021 käynnistyneet kuukausittaiset teemalliset tilaisuuden Lahden kuntakokeilun omavalmentajille eri palveluntuottajien palveluista ja toiminnasta jatkuvat myös keväällä 2022. Lisäksi suunnittelun alla on työnhakijoille suunnattuja Lahden Palvelutorilla järjestettäviä tapahtumia, joissa voidaan alakohtaisesti esitellä erilaisia palveluita ja pyytää mukaan myös rekrytoivia yrityksiä. Päijät-Hämeen työllisyystoimijoiden verkostotilaisuudessa 30.11.2021 vahvistui käsitys, että maakunnassa on tartuttu aktiivisesti esiin tulleisiin haasteisiin ja lähdetty yhdessä eri toimijoiden välillä rakentamaan yhteiskehittämissen mallia, joka viime kädessä näyttäytyy asiakkaiden saaman palvelun ja ohjauksen paranemisena ja työllistymisenä avoimille työmarkkinoille. Monella kuntakokeiluun kuuluvalla asiakkaalla on erilaisia tuen- ja ohjauksen tarpeita, joihin palveluntuottajien ja organisaatioiden tulee pyrkiä vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla – yhteistyöllä. 📌

Lahden alueen työllisyysverkosto

Työllisyysverkoston tavoitteena on koota yhteen Lahden alueella (ja sivukunnissa) työllisyyden parissa toimivat tahot ja lisätä toimijoiden tietoisuutta toisistaan. Tämän avulla pyritään parantamaan työttömien työnhakijoiden poluttumista kohti työelämää. Työllisyysverkoston palveluista on koottu yhteinen palvelukoonti, johon on koottu eri organisaatioiden tarjoamia palveluita. Työllisyysverkostoa koordinoi Lahden Diakonialaitos

bit.ly/Lahden_tyollisyysverkosto
bit.ly/tyollisyysverkostonpalvelut

Kuntakokeiluilla pysyvään malliin

– Miten järjestöt voivat valmistautua muutoksiin?

Työllisyydenhoito on murroksessa. Keväällä 2021 käynnistyneet kuntakokeilut puhututtavat kentällä paljon. Järjestöjä huolestuttaa, muuttuuko kolmannen sektorin rooli ja miten järjestötoimijoiden osaaminen säilytetään osana työllisyydenhoitoa. Työllisyyden kuntakokeilujen kautta pysyvään malliin – Kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyö -webinaarissa 23.11. haettiin ratkaisuja kestävään yhteistyöhön.

Vates-säätiön, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n, Sininauhaliitto ry:n, Työttömien keskusjärjestö ry:n ja Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n järjestämässä tapahtumassa paneuduttiin järjestöjen rooliin kuntakokeiluissa. Tapahtumaan osallistui lähes 200 henkilöä, mikä kertoo aiheen ajankohtaisuudesta. Tietoa ja vaikuttamisen paikkoja tarvitaan nyt todella.

Kuntaliiton projektikoordinaattori ja entinen työministeri **Jari Lindström** avasi tilaisuuden kentän muutoksista. Lindström pohti puheenvuorossaan mm., että työllisyydenhoito siirtyy ikään kuin takaisin lähipalveluksi, jolloin asiakkaiden sekä alueen tilanne tunnetaan aiempaa paremmin. Eri toimijoiden yhteistyöllä sekä uusilla ratkaisumalleilla ja toimintatavoilla pyritään löytämään vaikuttavuutta.

Asiakasohjaus on haastanut toimijoita

Asiakasohjauksen haasteet tunnistettiin sekä Into ry:n työpajoille suunnatussa kyselyssä että Vates-säätiön järjestökyselyssä

(ks. sivu 19). Vastauksista käy ilmi, että valtakunnallisesti kuntakokeilujen alun ilmiö on ollut asiakasohjauksen hidastuminen, paikoin jopa pysähtyminen. Tämä on aiheuttanut suuriakin vaikeuksia niille palveluntuottajille, joiden rahoitus on ollut riippuvaista asiakkaiden mukanaan tuomasta rahavirrasta. Taustalla on kuntakokeiluorganisaatioiden käynnistämistä johtuvia tekijöitä, kuten uusien työntekijöiden perehdyttäminen.

Puoli vuotta kokeilujen käynnistymisen jälkeen on nähtävissä merkkejä siitä, että asiakkaita ohjautuu jälleen palveluihin. Jonoa kuitenkin on vielä. Lisäksi koko ajan syntyvä uusien työllistymissuunnitelmien päivittämisen tarve pitää palveluvelkayllä. Myös Tornion Työvoimalasäätiön toiminnanjohtaja **Samuel Juntunen** toi puheenvuorossaan esiin huolen palveluvelan kasautumisesta. Toisaalta hän näki myös mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen tulevaisuudessa.

– On riski, että pitkään työttömänä olleiden tilanne vaikeutuu entisestään. Tämä voisi olla se kohta, jossa järjestöt voisivat lähestyä kuntakokeiluja ja kysyä, miten olla avuksi, Juntunen pohti.

Uusia mahdollisuuksia voisi piillä mm. palkkatuen yhteyteen kehitetyillä palveluilla. Työhönvalmennuksen lisäksi työkykyarviot, osaamisen kehittäminen ja opinnollistaminen voisivat tuoda vaikuttavuutta palkkatukijaksoihin.

Työllistymissuunnitelmien palveluvelan lisäksi asiakasohjaukseen tuo haasteita tai vähintäänkin hidasteita se, että käynnissä olevassa kuntakokeilussa on asetettu tavoitteeksi tunnistaa asiakkaiden palvelutarpeet aiempaa paremmin. Tämä

tarkoittaa palveluohjausta tekeville kuntakokeilun työntekijöille uusien toimintatapojen oppimista.

Vaikuttavuus esiin palvelumuotoilulla

Erityisesti kiitosta osallistujilta sai paneelikeskustelu, jossa Hämeenlinnan kaupungin strategiapäällikkö **Mira Sillanpää**, Kuopion kaupungin työllisyyspalvelujen johtaja **Pirjo Oksanen** ja Mikkelin kaupungin kokeilujohtaja **Pekka Patama** paneutuivat Vatesin toimitusjohtaja **Jaana Pakarisen** johdattamana järjestöyhteistyön historiaan, muutoksiin ja mahdollisuuksiin.

Paneelissa puhuttiin mm. työllisyyspalveluiden hankinnat. Kuopiossa on tehty pisimpään työllisyyspalveluiden hankintaa dynaamisena pientehkintana. Malli on

käytössä myös Hämeenlinnassa, ja se on otettu käyttöön vuoden alusta myös Jyväskylässä. Mallissa kunta määrittelee hankittavan palvelun reunaehdot. Organisaatiomuodosta riippumatta palveluntuottajat voivat tuoda alustalle omat ehdotuksensa.

– Omavalmmentajat eivät ”ohjaa ketään tiettyyn palveluun summittain”, vaan he voivat asiakkaan kanssa vuorovaikutuksessa ohjata hänet palvelutarpeen näkökulmasta tietyn palvelukorin äärelle. Sieltä asiakas itse valitsee palveluntuottajan ja palvelun, kertoo Oksanen.

Palveluntuottajien näkökulmasta tämä malli tarkoittaa sitä, että on osattava markkinoida itseään ja omaa erityislaatuista palvelunsa asiakkaille sekä tehdä oma palvelunsa näkyväksi. Palveluntuottajien on myös osattava kertoa palveluistaan selkeästi ja

houkuttelevasti sekä osoittaa hyöty, jonka palveluun osallistuva asiakas saa.

Järjestöjen yhteistyötä tarvitaan kuntarajapinnassa

Mikkelissä kunnan järjestöyhteistyö toimii sateenvarjomaisesti siten, että kunnan vuorovaikutusrajapinta on yhden järjestön kanssa ja järjestö kokoaa yhteen alueen muita toimijoita. Malli on melko yksinkertainen hallita kunnan näkökulmasta, mutta vaatii alueella vahvan ja toimivan järjestöjen välisen yhteistyön. Samankaltainen toimintamalli on käytössä Joensuussa.

Palveluntuottajaroolin lisäksi paneelissa nostettiin esille järjestöjen kansalaisyhteiskuntarooli osallisuuden ja hyvinvoinnin säilyttämisessä. Kuntanäkökulmasta tämä on myös tärkeää – joskin rahoitukseen liittyy tällä hetkellä epävarmuutta.

Hämeenlinnassa järjestetään säännöllisesti yhteisiä avoimia keskusteluja järjestöjen, kuntakokeilujen ja muiden työllisyystoimijoiden kesken. Järjestöjen toimintoihin tehdään myös vierailuja,

Tutustu OECD:n raporttiin:
bit.ly/tyottomyyden_kasvot

jolloin muiden toimijoiden on mahdollista saada kirjoitettua parempi, konkreettinen kuva palvelusta.

Järjestöjen osaamista täytyy varjella muutoksissa

Kansanedustaja ja entinen työministeri **Tarja Filatov** päätti webinaarin työllisyydenhoidon ajankohtaiskatsaukseen. Kohtaanto-ongelmat haastavat työllisyshoitoa. Jopa samalla alalla voi olla työttömiä työnhakijoita sekä työnantajia, joilla on vaikeuksia täyttää avoimia työpaikkoja. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on huolestuttavaa, ja kuntakokeiluilla on avainasema ratkoa sitä.

OECD:n raportin ”Työttömyyden kasvot” (2020) mukaan Suomessa on poikkeuksellisen paljon työttömänä ihmisiä, joilla on haasteita terveyden kanssa. Niinpä terveydellä on merkitys myös työllisyyspalveluissa, ja monialaisten palvelujen tarve on suurta. Aiemmin vaikeimmin työllistyvien palvelut ovat olleet kunnassa, mikä on ollut loogista, koska kunta on vastannut myös monialaisessa mallissa tarvittavista sosiaali- ja terveyspalveluista.

Järjestöt ovat tehneet aluetasolla hieman samantyyppistä tehtävää kuin perustamisvaiheessa oleva valtio-omisteinen Työkanava Oy. Kuntiin puolestaan ollaan tuomassa lisää vastuuta työllisyshoidosta. Filatovin mukaan nyt on tärkeää, ettei alueilla tehty työ häviä. Tahtotila on, että Työkanava Oy tulee valtion lisävarustunottona vaikeisiin tilanteisiin ja yhteiskunnassa varjellaan sitä, mitä meillä jo on paikallisella tasolla järjestöjen puolella.

Kuntien osalta on tärkeää kohdata työllisyshoidon haasteita yhteistyössä elinkeinopolitiikan, yritysten ja kuntien omien palveluiden ja oppilaitosten kanssa. Kuntatasolla alueen elinkeinorakenne tunnetaan parhaiten. Työllisyyspalveluissa korostuu omatoimisuuden ja valinnan mahdollisuus. Vielä pitäisi ratkaista, miten tätä mallia toteutetaan niiden ihmisten kohdalla, joilla on enemmän työllistymisen haasteita ja jotka eivät pysty työnhakuun samalla tavalla kuin muut. Palvelut pitäisi saada nopeasti myös heille. Tämä koskee jatkossa kaikkia kuntia. Tämän takia tulevassa kuntavetoisessa työllisyyspolitiikan mallissa pitäisi huomioida, että palveluita on saatavilla myös niille, jotka tarvitsevat enemmän tukea työllistymiseensä. 📌

Teksti: **Kirsi Ikäheimonen**

VAASAN TYÖLLISYYDEN EKOSYSTEEMI – järjestöjen rooli

Julkinen sektori tarvitsee kolmatta sektoria työllisyyden hoidossa. Monen osatyökykyisen työllistyminen olisi mahdollista ilman järjestöjen apua.

Vaaassa ryhdyttiin keväällä 2020 rakentamaan Työllisyyden ekosysteemiä. Yhteiskehittämisen ja verkostoyhteistyön tavoitteena on parantaa Vaasan työllisyysastetta ja tarjota työnhakijalle selkeä polku palveluihin, jotka auttavat häntä työllistymään.

– Hyödynnämme ekosysteemissä toistemme vahvuuksia. Pyrimme siihen, että kaikki toimijat tuntevat toistensa toiminnan ja osaavat ohjata asiakkaat oikeaan paikkaan, projektipäällikkö **Mira Pihlaja** kertoo.

Palvelupolkuja kehitetään erilaisille työnhakijoille: nuorille, maahanmuuttajille, irtisanotuille tai lomauteuille sekä pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille.

Vaasan Setlementtiyhdistys on mukana ekosysteemin palvelupolkujen kehittämisessä. Ekosysteemin alla on useita hankkeita, joista Botnia Job TE -palvelupilotti edistää osatyökykyisten työllistymistä. Setlementti kehittää pilotissa työllistämismalleja, joiden toivotaan jäävän elämään kaksivuotisen pilotin päätyttyäkin.

Urapolku – Karriärstigen -hankkeen projektipäällikkö **Sirpa Koivula** kertoo, että erityisesti isoihin, paljon työpaikkoja tarjoaviin yrityksiin halutaan viedä tietoa siitä, millaisia tukia työnantaja voi saada osatyökykyisten palkkaamiseen.

Hanke kattaa 14 kuntaa Vaasan, Suupohjan ja Pietarsaaren alueella. Niissä Pohjanmaan ELY-keskuksen viimeisimmän tilaston mukaan työnhakijoista vammaisia tai pitkäaikaissairaita on 566 henkilöä.

Vaasan Setlementin Urapolku – Karriärstigen -hankkeessa kartoitetaan aluksi asiakkaan työ- ja toimintakyky Kykyviisarin avulla. Projektipäällikkö Sirpa Koivula opastaa Merja Heinosta itsearviointikyselyn täyttämässä.

– Työnhakijoina on esimerkiksi paljon ihmisiä, jotka eivät pääse työkyvyttömyyseläkkeelle, mutta eivät myöskään kykene jonkin vaivan takia kokopäiväiseen työhön.

Vaasan Setlementtiyhdistyksen toiminnanjohtajan **Kirsi Ikäheimosen** mielestä julkinen sektori ei pärjää työllisyyden hoidossa ilman kolmatta sektoria.

– Järjestöt ovat tärkeä lenkki osatyökykyisten työllistymisen polulla.

Vaasan Setlementti on jo useita vuosia auttanut pitkäaikaistyöttömiä takaisin työelämään työkokeilun ja palkkatuen avulla. Aina työ ei ole oikea ratkaisu, vaan parempi vaihtoehto on kuntoutus tai opiskelu.

– Työntekijämme tukevat ihmisiä eteenpäin ja antavat konkreettista apua työnhakijoille ja työnantajille, Ikäheimonen kertoo.

Yhdistykset palkkaavat myös itse kuntoutujia ja pitkäaikaistyöttömiä. Järjestöissä ymmärretään Ikäheimosen mielestä liikemaailmaa paremmin se, ettei työntekijällä välttämättä ole voimavaroja 100-prosenttiseen työsuoritukseen.

– Yhdistykset antavat lempeän mahdollisuuden kartuttaa omia voimavaroja ja opetella työelämätaitoja. 📌

Järjestöt mukana

työkykyhankkeissa

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi vuonna 2020 osana työkykyohjelmaa avustusta 22 alueelliselle hankkeelle, joissa pilotoidaan työkyvyn tuen tiimejä tulevia sote-keskuksia ajatellen sekä tuetun työllistymisen menetelmiä, mm. laatukriteereihin perustuvaa työhönvalmennusta ja alihankintamallia. Eri kunnat ja kuntayhtymät koordinoivat hankkeita ympäri Suomen. Hankkeiden toimintakausi on 2020–2022. Hankkeissa on mukana eri sidosryhmiä, kuten myös kolmannen sektorin toimijoita.

Työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen hankkeet ovat olleet käynnissä nyt useilla paikkakunnilla vajaa vuoden ajan. Hankkeiden sisällöt vaihtelevat

hieman sen mukaan, kuuluvatko ne työkykyohjelman 1. ja 2. toimenpidekokonaisuuksiin vai vain jompaankumpaan. 1. toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on ”tuoda työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta”, ja 2. toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on ”lisätä tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä kaikkien vaikeimmin työllistyvien tukena” (STM 2021, <https://stm.fi/tyokykyohjelma>).

Kolmannen sektorin toimijat ovat mukana hankkeiden sidosryhmätoiminnassa. Yhdistykset ovat mukana usean hankkeen ohjausryhmässä, minkä lisäksi kolmas sektori on osallistunut yhteisiin kehittämistyöpajoihin ja koulutuksiin. Kolmas sektori on myös tarjonnut koulutusta hankehenkilökunnalle. Hankkeet ja yhdistykset ovat tehneet asiakasohjausta molempiin suuntiin. Lisäksi hankkeet ovat löytäneet yhdistysten kautta kokemusasiantuntijoita toimintaansa.

Yhteinen päämäärä

määrittämässä yhteistyötä

Yksi työkykyohjelman 22 hankkeesta on Rovaniemen ja Kemijärven alueella toimiva Työkyky käyttöön -hanke. Hanketta hallinnoi Rovaniemen kaupunki. Yhdistyksiä on mukana hankkeen toiminnassa usealla eri tavalla, ja kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö on koettu arvokkaaksi.

Työkyky käyttöön -hanke on ottanut kolmannen sektorin aktiivisesti mukaan toimintaansa.

– Olemme ajatelleet, että tässä yhteistyössä on tavallaan kolme osa-aluetta: ohjausryhmätyöskentely, työllistymispolkujen mallintaminen ja konkreettinen työ osatyökykyisten työnhakijoiden kanssa, hankepääällikkö Pia-Leena Salo kertoo.

Hankkeen ohjausryhmässä on ollut yhteensä kolmen eri yhdistyksen edustus, joista kaksi edusti eri vamma-ryhmiä.

– Vammaisyhdistyksen edustaja on pitänyt asiantuntijapuheenvuoron ohjausryhmälle ja tuonut asiakasnäkökulmaa esille. Keskusteluissa on tullut esille paljon sellaisia asioita, joita emme aiemmin olleet tulleet ajatelleeksi. Olemme myös yhdessä pohtineet sitä, millä tavoin järjestöyhteistyötä olisi hyvä tehdä, Salo lisää.

Yhdistykset mukaan mallintamaan työllistymisen polkuja

Hankkeessa mallinnetaan erilaisia työllistymisen polkuja ja pohditaan, miten erilaiset rakenteet luodaan polun varrelle.

– Kolmannella sektorilla on iso rooli työllistymisen polun varrella. Ensi vuonna on tarkoitus yhdessä järjestöjen kanssa mallintaa, mihin kohtiin yhdistykset sijoittuvat polkujen varrella, Salo kuvailee.

Hän korostaa vielä järjestöjen tärkeää roolia työllisyydenhoidon kentällä. Järjestöt toimivat usein matalan kynnyksen ponnahduslautoina kohti työelämää.

Asiakkaiden ohjausta puolin ja toisin

Asiakkaita on ohjattu yhdistyksistä hankkeeseen sekä myös toisinpäin.

– Hankkeestamme on työllistetty kaksi henkilöä palkkatuella Kemijärvelle kyläyhdistyksiin. Rovaniemen Neuvokkaan on työllistynyt yksi henkilö ja vastaavasti Neuvokkaan järjestötyöllistymiseen keskittyneestä JOKOS-hankkeesta yksi asiakas on ohjattu meidän hankkeeseemme.

– Olen pitänyt tärkeänä myös yhdistysten muun toiminnan mainostamista. Olemme esimerkiksi mainostaneet Lapin Muistiyhdistyksen luentoja hankkeen väelle.

Järjestöt tuntevat asiakkaat

– Järjestöyhteistyössä idea on se, että asiakkaat ja heidän tarpeensa tunnetaan. Yhdistyksissä on tosi paljon sellaista tietoa, mitä ei välttämättä ole muualla ja tietoa siitä, mitä jokin vamma tai sairaus voi tarkoittaa työn kannalta.

Toisena tärkeänä asiana Salo nostaa esille järjestöjen matalan kynnyksen työpaikat. Järjestötoiminnan kautta esimerkiksi henkilö, joka on pitkään ollut pois työmarkkinoilta, pääsee työelämään sisälle.

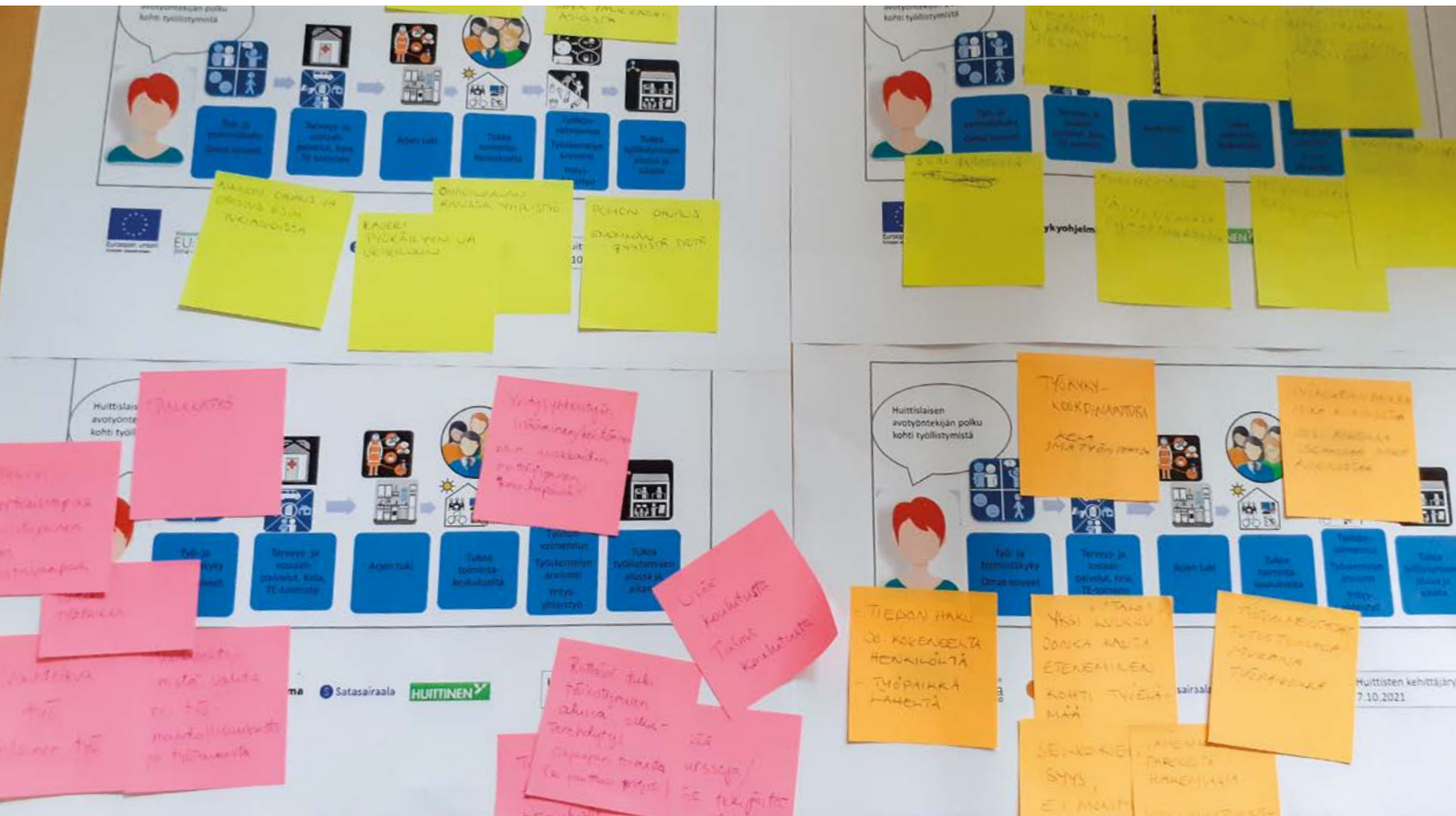
Hän kehottaaakin ottamaan avoimin mielin yhteyttä kolmannen sektorin toimijoihin.

– Yhteistyössä on voimaa. Kun tehdään yhdessä, saadaan paras lopputulos. Meillä on tässä sama päämäärä, joten yhteistyömahdollisuuksia kannattaa aidosti selvittää. Tämöisiä asioita, mitä me teemme, ei voi kukaan tehdä yksin.

Työkyky käyttöön -hanke

- Hallinnoija: Rovaniemen kaupunki/Työllisyyspalvelut
- Toiminta-alueena Rovaniemi ja Kemijärvi
- Tavoitteina mm. vahvistaa osatyökykyisten työ- ja toimintakykyä sekä työhön pääsyä. Lisäksi hankkeessa tuotetaan tietoa osatyökykyisten tarpeista palveluiden ja etuuksien yhteensovittamiseksi ja lainsäädännön kehittämiseksi.
- Tähän mennessä hankkeessa ollut mukana 64 valmentautujaa, joista 17 työllistynyttä henkilöä. Työllisyyskerroin 0,27.

Huittisten kehittäjäryhmän yhden työpajan tuotoksia.

Kokemusasiantuntijat edistämässä

työkykyohjelman mukaista toimintaa Satakunnassa

Hallituksen työkykyohjelmalla tavoitellaan valtakunnallisesti varhaisia, asiakkaan tarpeisiin perustuvia työkyvyn tuen palveluita osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta sekä tuetun työllistymisen menetelmien käytön lisäämistä kaikkein vaikeimmin työllistyvien apuna. Palveluissa painopistettä siirretään työkyvyttömyyden tarkastelusta olemassa olevan työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen ja työllistymisen edistämiseen.

Asiakasosallisuus on kehittämistyössä vahvasti mukana

Työkykyä Satakuntaan -hankkeen kehittämistyössä koulutettujen kokemusasiantuntijoiden osaamista hyödynnetään monin tavoin. Ohjausryhmien jäseninä he edustavat hankkeen kohderyhmää ja tuovat keskus-

teluun asiakasnäkökulmaa. Ohjausryhmätyöskentelyn avuksi on kehitetty Sokra (ESR) -koordinaatiohankkeen kanssa Innokylässäkin julkaistu, osallisuutta edistävä Osallisuutta päätöksiin – kokemusasiantuntija ohjausryhmässä -toimintamalli. Mallissa kuvataan, mitä toiminnassa tulee huomioida, jotta tasavertainen osallisuus ja vaikuttaminen toteutuu ja asiakasnäkökulman esille saaminen vahvistuu.

Kokemustiedosta apua kehittämistyöhön

Järjestöjen sekä kuntatoimijoiden kouluttamia kokemusasiantuntijoita on kutsuttu pitämään puheenvuoroja koulutuksissa. Tilaisuuksiin on pyritty löytämään juuri kyseiseen aiheeseen liittyvää kokemusosaamista. Esimerkiksi Satakunnan työhönvalmennuskoulutusverkoston

Asiakasosallisuus-teemalla järjestetyssä tilaisuudessa kokemusasiantuntija oli kertomassa omasta työllistymisen polustaan käyden dialogia työhönvalmentajan kanssa sekä vastaten osallistujien kysymyksiin. Kokemusasiantuntija oli mukana myös tilaisuuden pienryhmäkeskustelussa, kun pohdittiin, miten asiakasosallisuus tällä hetkellä toteutuu työhönvalmennuksen yhteydessä ja millaisia toimintoja voisi kokeilla.

Työkyvyn tuki –koulutuskokonaisuuteen liitettiin keväällä 2021 opintopiiri-työskentelyä koulutukseen osallistuville ja yhteistyötahoille. Saimme mukaan kaksi koulutettua kokemusasiantuntijaa ja palaute yhteisestä työskentelystä oli kaikkien osalta todella positiivista. Näkökulmaa laajeni ja yhteinen ymmärrys lisääntyi sekä asiakkailla että ammattilaisilla.

Lisätietoa Osallisuutta päätöksiin – kokemusasiantuntija ohjausryhmässä toimintamallista: bit.ly/innokyla_toimintamalli

Huittisissa kehittäjäryhmä pohtii työllistymispolkuja

Kokemustietoa on hyödynnetty palvelujen kehittämisessä tänä syksynä Huittisissa, jossa innostuttiin kehittäjäryhmän koostamisesta. Kehittäjäryhmään osallistui nykyisiä avotyöntekijöitä, ammattilaisia ja yrityskehittäjäryhmän edustusta, TE-palvelut ja Kela sekä hankeväkeä. Aktiivisen työskentelyn tuloksena ehdotetaan toimia, joilla saataisiin Huittisissa vammais- ja työkykyohjelman asiakkailla polkuja työelämään ja palkkatuetuun työhön. Ryhmän laatima Huittislaisen polku palkkatyöhön -malli on seuraavaksi lähdössä kokeiluun. Kuten kehittäjäryhmän toiminnan aluksi eräs asiakasedustaja totesi: ”Näytetään Suomelle mallia”.

Työkykyä Satakuntaan – Satakunnan työkyvyn kehittämishanke on yhteistyöhanke, joka toteuttaa STM:n Työkykyohjelmaa Satakunnassa. Hankkeen kohderyhmänä ovat työttömät, osatyökykyiset ja vammaiset. Hanke linkittyy toiminta-alueellaan moniin muihin hankkeisiin, kuten muun muassa SATADUUNIA (ESR) -hankkeeseen, Satasoten tulevaisuuden sote-keskus -hankkeeseen ja Työllisyyden kuntakokeiluun.

Teksti: **Anne Kallio**

Työpajojen ja etsivän nuorisotyön

RISUT JA RUUSUT KUNTAKOKEILUILLE

Asiantuntija **Reetta Pietikäinen** Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:stä esitteli Työllisyyden kuntakokeilujen kautta pysyvään malliin -webinaarissa (kts. s. 12) työpajojen ja etsivän nuorisotyön toimijoille suunnatun kyselyn tuloksia (N=191). Vastaajista 23 % toimi osana kuntakokeiluorganisaatiota.

Kyselyssä kartoitettiin, miten vastaajat näkivät kuntakokeilun toimivan yleisesti. Vastaajista (N=158) 29 % koki sen toimivan hyvin tai erinomaisesti, 29 % kohtalaisesti ja 42 % välttävästi tai heikosti. Kritiikkiä kuntakokeilut saivat resurssivajeesta, toimimattomista prosesseista ja puutteellisesta

yhteistyöstä. Keskeisenä haasteena työpajatoimijat pitivät heikkoa asiakasohjausta. Erityisesti palveluntuottaja-työpajoille tämän nähtiin aiheuttavan taloudellisesti kriittisiä seurauksia.

Positiivista palautetta kuntakokeilut saivat asiakaslähtöisestä ja kokonaisvaltaisesta toiminnasta sekä toimijoiden tuntemuksesta (vierailtaan työpajoilla). Saman katon alla yhteistyön ja yhteisen kehittämisen nähtiin toimivan hyvin. Lähipalvelutavoitteessa on paikoin jo onnistuttu. Oli myös kokemus, että työnäky on yhteinen, ja työskentely jatkosuunnitelmiin tulee nuoren tarve ja tavoitteet edellä.

KYMENLAAKSON JÄRJESTÖKENTTÄ

SOTEUUDISTUS

– palveluympäristökuvaus Kymenlaaksossa

Työvoimapalveluiden kentällä tapahtuu lähivuosien aikana monia uudistuksia. Laaja ja yhtenäinen järjestöverkosto on tarpeen, jotta kaikki kolmannen sektorin tieto ja osaaminen tulee huomioituksi ja hyödynnetyksi.

Kymenlaakson sote-järjestökenttä oli vielä vuoden 2021 alussa hajanainen. Järjestöasiantuntijoiden keskeisenä tavoitteena oli muodostaa verkosto, jotta järjestökenttä olisi tavoitettavissa ja selkeästi organisoitunut. Maakunnalliset alakohtaiset järjestöverkostot perustettiin helmikuussa.

Järjestöverkostojen tavoitteena on järjestöjen soteen (tulevaisuuden sote-keskus ja hyvinvointialue) ja kuntien rakenteisiin kiinnittymisen lisäksi järjestöjen keskinäisen yhteistyön vahvistaminen, järjestöjen toiminnan näkyväksi tekeminen sekä järjestöjen toimintojen saavutettavuuden vahvistaminen. Lisäksi järjestöjen substanssiasiantuntijuus on verkostojen kautta helposti hankittavissa sote-valmistelun edetessä.

Järjestöverkostoille on nimetty yhteyshenkilöt, jotka ovat vastuussa verkostonsa toiminnasta.

Yhteyshenkilöt edustavat verkostojen vuoden 2022 alussa toimintansa käynnistävissä maakunnallisissa järjestöjen neuvottelukunnassa. Yhteyshenkilön rooli on kiertävä, eli yhteyshenkilö vaihtuu neuvottelukunnassa kausittain ja verkosto itse valitsee seuraavan yhteyshenkilön. Järjestöverkostoista oli konkreettista hyötyä järjestöjen linkittämiseksi osaksi soten asiakas- ja palveluohjausta.

Yhteistyötä verkostoissa

Työllisyysjärjestöillä on jo ennestään kokemusta alakohtaisista verkostoista. Monet järjestöt ovat tehneet yhteistyötä mm. TYPO-hankkeiden puitteissa. Lisäksi Kymenlaaksossa on tehty yhteistyötä ns. ”Uusi tapa työllistää” -verkostossa, joka syntyi Pohjois-Kymen Kasvu ry:n hallinnoiman ESR-rahoitteisen Uusi tapa toimia -hankkeen myötä.

Toiminnan alussa keskusteltiin uuden järjestöverkoston tarkoituksesta.

Esiin nousi mm. seuraavia teemoja:

- aidompi ja entistä parempi yhteistyö Kymsoten kanssa
- kolmannen sektorin roolin näkyväksi tekeminen työllisyyden hoidossa
- yhdyspintojen ja rajanvedon kirkastaminen (sote-kuntayhtymät, kunnat, yhdistykset)

Aluksi laadittiin toimintaympäristön kuvausta kolmannen sektorin näkökulmasta: mitä palveluita on olemassa, mistä niitä saa sekä millainen on niiden saavutettavuus ja tulevaisuuspotentiaali.

Palvelukatalogi helpottaa asiakasohjausta

Lokakuun alusta Kymenlaakson rakenneuudistushankkeessa aloitettiin pilotti, palvelukatalogi, jonka sisältämän tiedon avulla sote-ammattilaiset voivat ohjata asiakkaan tämän tarvitseman palvelun tai tuen luokse. Järjestöt saivat palvelukatalogiin oman osionsa. Sen avulla esimerkiksi terveyskeskuksessa työskentelevän sote-ammattilaisen on jatkossa helpompi ohjata asiakas järjestöjen tuen tai palvelun luokse, jos ammattilainen arvioi järjestöiltä löytyvän asiakkaalle sopivaa apua.

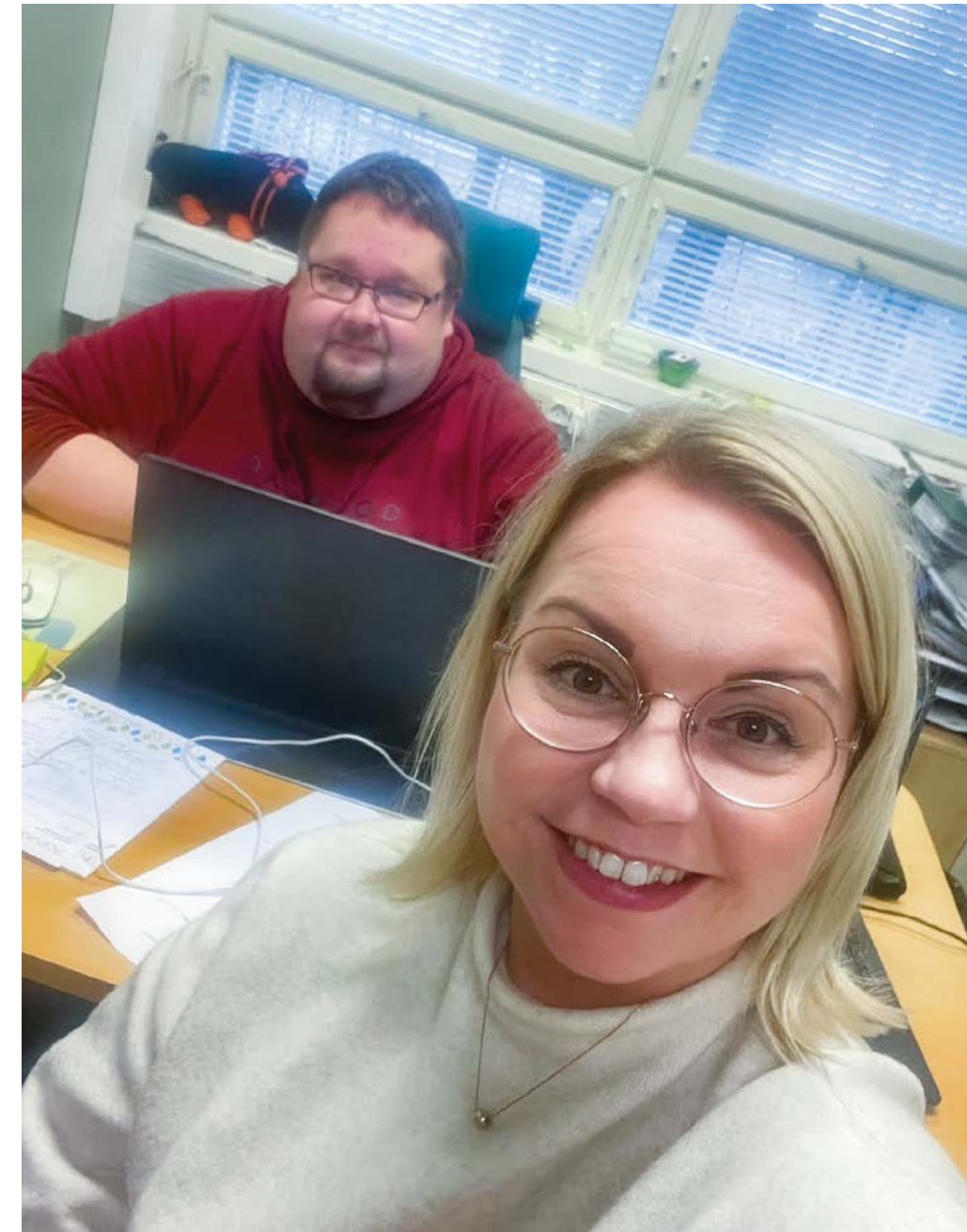
Järjestöt laativat yleiskuvaukset toiminnastaan eri teemoihin keskittyvässä verkostoissa. Järjestöjen alakohtaiset yleiskuvaukset syötettiin palvelukatalogiin, mutta tarkempi tieto järjestöistä löytyy linkitettyinä alueen kansalais- ja järjestötoimijoita kokoavasta Yhdistysinfo.fi-verkko-palvelusta.

Kymsoten chat-robotti – apua 24/7

Palvelukatalogiin syötettyjen järjestöjen yleiskuvausten kautta löydettiin ratkaisu, miten järjestötiedot saatiin suoraan asiakkaiden käyttöön ja Kymenlaakson asukkaiden ulottuville. Ratkaisu löytyi Kymsoten chat-robotista, joka on Kymsoten verkkosivulla oleva asiakasohjausrobotti. Se ohjaa asiakkaita palveluiden ja oikean tiedon äärelle ympäri vuorokauden.

Kymsoten digikoordinaattori **Juhana Haavisto** rakensi chat-robotin tietämyskantaa järjestötiedon ohjauspolkua, joiden avulla robotti pääsee kiinni järjestelmän järjestötietoihin. Järjestötieto on jäsenneily palvelukatalogiin alakohtaisesti siten, että robotti osaa etsiä asiakkaan tilanteeseen sopivaa järjestötietoa, tarvitsipa asiakas sitten tukea päihde- ja mielenterveysasioissa tai vaikkapa potilas- ja vammaisasioissa.

Chat-robotti ohjaa asiakkaan järjestön

Yhdistysinfo.fi-verkkosivuilla olevalle toimijakortille, josta järjestön tiedot löytyvät kootusti. Chat-robottia voi kokeilla kymso-te.fi -sivustolla. 🗣️

Tuomas Valtonen ja Henna Hovi tekevät tiivistä yhteistyötä.

Henna Hovi
järjestöasiantuntija,
järjestöjen sote-muutostuki
Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry

Tuomas Valtonen
toiminnanjohtaja,
Kouvolan Korttelikotiyhdistys ry
Kymenlaakson työllisyysjärjestöjen
verkoston yhteyshenkilö

Järjestöille vinkkejä

somekampanjointiin ja visuaalisuuteen

Aluetoiminnan v. 2021 teettämässä kyselyssä (N=90) toivottiin tietoa viestinnästä ja vaikuttamistyöstä.

Vatesin aluetoiminta ja viestintä vastasivat toiveisiin ja järjestivät tänä vuonna kaksi tilaisuutta teemalla "Somekampanjaosaamista järjestöille".

Somekampanjointi on tehokas tapa vaikuttaa ja kampanjoita voi toteuttaa monin eri tavoin ja resurssein. "Virtuaalinen tupa" oli täynnä, eli vinkit olivat selvästi tervetulleita.

Tilaisuuksissa kuultiin vinkkejä somekampanjan toteuttamiseen alan ammattilaisilta ja jaettiin kokemuksia järjestöjen omista kampanjoista. Mitä kaik-

kea tulee ottaa huomioon? Alla muutamia poimintoja alustuspuheenvuoroista.

Kesäkuussa järjestetyssä tilaisuudessa **Malathy Eskola**, kokenut kansainvälinen markkinoinnin ammattilainen, kävi läpi kampanjoinnin peruseriaatteita:

- **Tavoitteet** – Kampanja voi olla iso tai pieni, mutta sillä tulee olla selkeät tavoitteet.
- **Mittarit** – Kun kampanjan tavoitteet ovat selvillä, tulee miettiä mittareita. Mittaamista voi toteuttaa sekä kampanjan kuluessa että sen päätteeksi.
- **Kohderyhmä** – Jos yrität tavoittaa kaikkia, et todennäköisesti tavoita ketään. Muodosta selkeä kuva siitä, kenelle olet puhumassa.
- **Kanavat** – Tee tietoinen päätös siitä, missä kanavissa kampanja lanseerataan. Valitse sopivat kanavat, missä kohderyhmäsi ovat jo valmiiksi.

- **Sisältö** – Valitse **yksi** pääviesti, ja muotoile se kullekin kanavalle sopivaan muotoon.
- **Aihetunniste** – Valitse aihetunniste(et) eli hashtagit, joka on uniikki; tällöin pääset seuraamaan kampanjan "pöhinää" paremmin. Osuvien tunteiden avulla tavoitat nopeammin relevantteja yleisöjä.
- **Yhteistyökumppanit** – Voit miettiä, onko mahdollista yhdistää kampanjointivoimat yhden tai useamman organisaation kanssa.

Visuaalisuus on vaikuttavan viestinnän ytimessä

Syyskuussa järjestetyssä tilaisuudessa pohdittiin somekampanjoiden visuaalisen ilmeen suunnittelua ja toteutusta. Kuulijat johdatteli aiheeseen Viestintä-Pirittan **Laura Johansson**. Hän antoi hyödyllisiä vinkkejä valokuvaukseen ja videokuvaukseen ja painotti, että hyvä kuva kertoo jonkin tarinan tai sillä on jokin muu päämäärä.

- Kun valitset kuvaa, muista mikä on viestin päämäärä ja kenelle olet viestimässä.
- Onnistunut kuvavalinta vetää huomion puoleensa – tekstissä voit sen jälkeen kertoa olennaiset asiat.
- Mitä paremmin tunnet kohderyhmäsi, sen paremmin osaat myös eläytyä hänen maailmaansa ja ymmärrät, mitkä kuvat pysäyttävät juuri hänet lukemaan päivitykseksi.
- Infografiikan avulla voit avata monimutkaisiakin asioita kuvamuodossa melko pienessä tilassa.
- Älä unohda saavutettavuutta! Valitse ALT-tekstit somekuvuihin.

Väreillä on väliä

VisuOpiston perustaja, yrittäjä **Coltrane Hassinen** kuvasi, että hahmotamme ja rekisteröimme ympäristöämme ennen kaikkea visuaalisesti: kun luemme esimerkiksi uutisia, muistamastamme luetun osuus on 20 prosenttia ja nähdyn osuus 80 prosenttia.

Hassinen kertoi, että havaitsemistamme asioista ensimmäinen on värit. Värien vaikutus on pääosin alitajuista. Mitä nopeammin päätöksenteko tapahtuu, sitä enemmän se on alitajuista.

Kun pyritään vakuuttamaan kohderyhmä, Hassinen kehottaa miettimään:

- Kaikki, mikä näkyy ulospäin, vaikuttaa luotettavuuteen.

Mikä fiilis tilaisuudesta jäi?

- Ammattimainen, yhtenäinen visuaalisuus, ei kuitenkaan tylsä.
- Less is more – yksinkertaisuus on valttia. Ei liikaa elementtejä.
- Mikä asia ja tehokkain kanava vakuuttaa?
- Miten ja millä tiedolla? Miten se on visualisoitu?
- Millä visuaalisuudella kussakin kanavassa pystyt vakuuttamaan? Ota huomioon kanavan tyyli.

Osaamista ja kokemusta löytyy myös järjestöiltä

Kehitysvammaliiton viestintäpäällikkö **Anneli Puhakka** kertoi case-esimerkin paljon näkyvyyttä saaneesta Kehitysvammaliiton ja Ihmisoikeusliiton Palkkaa työstä -kampanjasta, joka nosti esiin työ- ja avotyötoiminnan pitkään jatkuneet epäkohdat. Voit tutustua kampanjasivuun osoitteessa ihmisoikeusliitto.fi/palkkaa-tyosta.

Vatesin aluetoiminta on järjestänyt jo kahtena vuotena peräkkäin #kehujärjestöä -kampanjan, jonka avulla on laitettu somessa keuhut kiertämään kiittäen yhdistyksiä ja järjestöjä esimerkiksi sujuvasta yhteistyöstä tai hyvistä toimintamalleista. Vatesin viestintä puolestaan toteutti Job Shadow Day -teemaviikon syksyllä 2020 yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa.

Yksi keskeisimmistä somekampanjatilaisuuksien opeista oli kehoitus lähteä kokeilemaan! "Tekemällä oppii" pätee moneen asiaan, niin myös somekampanjointiin. 📍

Case: Kaikki voittavat -kampanja 1.–12.11.2021 – Kuntiin tarvitaan lisää työhönvalmentajia

Vates-säätiö, Kehitysvammaliitto, Kehitysvammaisten Tukiliitto ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiö järjestivät marraskuussa Kaikki voittavat -kampanjan. Kampanjalla haluttiin osoittaa, mitä tuetun työllistymisen työhönvalmennus on ja miten siitä hyötyvät kaikki: kunnat, työnantajat ja tukea tarvitsevat työnhakijat. Siksi järjestöt vaativat lisää työhönvalmentajia kuntiin. Tutustu kampanjasivuun: bit.ly/kaikki_voittavat

Kaikille yhdenvertainen,

parempi työmaailma

Vates-säätiön aluetoiminta, Vamlas ja Kehitysvammaliitto järjestivät 31.8.-2.9.2021 Työmaailman parannusviikko –webinaarisarjan. Toistamiseen toteutetussa kolmipäiväisessä webinaarissa kuultiin ajankohtaisia puheenvuoroja työnantajayhteistyöstä, meneillään olevista työllisyshoidon uudistuksista sekä uusista toimintamalleista vammaisten ja tukea tarvitsevien henkilöiden työllisyyden parantamiseksi.

Työmaailman parannusviikko sisälsi esimerkkejä onnistuneista työllistämisen- ja työllistymiskokemuksista sekä informatiivisia ja ilahduttavia keskusteluita. Tapahtumassa korostettiin työhönvalmentajan tuen merkitystä sekä pohdittiin vammaisten ja tukea tarvitsevien henkilöiden tulevaisuuden näkymiä eri koulutuksien ja työn näkökulmista.

– Tavoitteenamme on saada työmaailmasta yhdenvertainen ja kaikille avoin, jotta jokainen pääsisi käyttämään omia kykyjään ja taitojaan. Tehdään työmaailmasta kaikille parempi, tiivistä webinaarisarjan avannut Kehitysvammaliiton työllisyysasiantuntija **Simo Klem**.

Webinaarisarjan aikana kuultiin useiden kokemusasiantuntijoiden ajatuksia työllistymisestä. Vammaisaktivisti

ja radiojuontaja **Julianna Brandt** käsitteli esityksessään etuoikeuksia, turvallista työkuultuuria, asiantuntijuuden identiteettiä ja sen tunnustamista sekä arjen ja työkuultuurin normeja, jotka kietoutuvat vammaisuuteen. Brandt totesi, että miten nykypäivänä työmaailma vaatii jaksamista sekä pystyvyyttä, ja samaan aikaan ihannoidaan tehokkuutta ja kiireellisyyttä. Vammaisen henkilön näkökulmasta ne tuovat paljon haasteita, mutta ne voidaan kääntää myös mahdollisuuksiksi.

– Kuten ystäväni sanoi, vammaisuus on jatkuvaa arkiluovuutta – jatkuvaa miettimistä, miten asiat voisi

tehdä toisin. Totuttuja asioita voi kyseenalaistaa toisin tekemällä, ja tämän pitäisikin olla itseisarvo, jota yksilöt toteuttavat, kuvailee Brandt.

Onnistuneita työllistämisen- ja työllistymiskokemuksia

Pirkanmaan Palkkaamo -hanke pyrki kasvattamaan tukea tarvitsevien henkilöiden työllisyyttä Pirkanmaan alueella. Projektipäällikkö **Satu Koivurinne** toivoi, että heihin oltaisiin yhteydessä matalalla kynnyksellä, jotta tieto Palkkaamosta lähtee leviämään. Koivurinne kertoi East Asia Martin onnistuneesta työllistämiskokemuksesta, joka teki kuulijoihin vaikutuksen.

– Tällaisia tarinoita toivoisi lisää, että työnantaja ottaa suoraan yhteyttä. Nämä ovat timantteja, todettiin osallistujien puolelta.

Myös **Petri Hannula** sai vakituisen palkkatyön Ardor Oy:stä. Hannula on työskennellyt Ardor Oy:ssä yli puolitoista vuotta, ensin osa-aikaisena ja nyt kokopäiväisenä työntekijänä. Sekä työnkuva että lähiesikilö ovat säilyneet samoina. – Hyvin on jaksettu, totesi Hannula.

Ardor Oy:n entinen toimitusjohtaja Jarno Soinila pitää tällaisia ”win-win-win” -tilanteina: ne ovat tärkeitä sekä työntekijälle, työnantajalle että yhteiskunnalle. Kun työntekijä pääsee palkkatyöhön käsiksi ja mukaan työyhteisöön, saa työnantaja positiivista, monimuotoista ja motivoitunutta työvoimaa.

– Mitä enemmän saadaan ihmisiä mukaan työhön, sitä parempi yhteiskunta saadaan rakennettua itsellemme ja jälkipolvillemme, summasi Soinila.

Ajatuksia työelämästä

Kokemusasiantuntijapaneeliin osallistuivat **Sanna Sepponen** Helsingistä, **Miia Pallonen** Espoosta sekä **Karoliina Olkkonen** Nurmijärveltä. He ovat työllistyneet työhönvalmentajan avustuksella. Olkkonen on kirjautunut Eezy-palveluun, jossa voi itse määrittää, minkä verran tekee palkkatöitä. Ennen tätä Olkkonen oli ollut 10 vuotta työtoiminnassa.

– Joku voi ajatella, että olen vaativa kun kerron, että ”haluan palkkatyötä, kiitos”, mutta en halua mitään välimallia. Tekisittekö itse 0–12 euron päiväpalkalla sitä työtä, jota nyt teette? kysyi Olkkonen.

Olkkosen haaveena on tehdä järjestötyötä, jossa pääsee kuulluksi ja voi olla äänitorvena muille.

– Enää en tee avotyötä. Olen saanut paljon värikkäämmän ja sisällöllisemmän elämän, Olkkonen jatkoi.

Pallonen puolestaan tekee ompelutöitä ja on aikaisemmin ollut avotöissä ja työtoimintakeskuksessa, joissa on tehnyt postitus- ja kirjastotöitä. Pallonen kertoo olevansa tyytyväinen nykyiseen työhönsä.

Sepponen on aikaisemmin ollut palkkatöissä useassa eri organisaatiossa työhönvalmentajan tuella.

– Ihan mahtava paneelikeskustelu, tätä lisää! – Suorapuheiset naiset ovat parasta, kommentoivat osallistujat rohkaisevasti.

Onnistunut kolmipäiväinen tapahtuma

Päivien aikana kuultiin kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä työmaailmasta, työkykyohjelman hankkeista, järjestöjen roolista kuntakokeilussa ja mielenterveysstrategiasista sekä käsiteltiin varhaisten työelämäkokemusten ja digitaalisen saavutettavuuden tärkeyttä.

Työmaailma kaipaa näkyviä esimerkkejä henkilöistä, joilla voi olla jokin sairaus, vamma tai muu rajoite, mutta joilla on silti paljon työkykyä ja halua tehdä palkkatöitä.

– Kaikki hyötyvät siitä, että maailmasta tulee selkeämpi ja ymmärrettävämpi. Työmaailma on sellainen, minkälaiseksi me sen muodostamme, totesi Simo Klem loppupuheenvuorossaan. 🍌

Nyt on aika vaikuttaa

– työllisyydenhoito murroksessa

Keväällä 2021 kysyimme kuntien työllisyyspalveluista vastaavilta, kuinka alueilla hyödynnetään järjestöjen työllisyystoimia ja osaamista. Vastaukset eivät yllättäneet. Järjestöjen työllistämistä edistävät palvelut tunnustettiin parhaiten, kun taas järjestöjen erityisosaaminen esim. vamman tai sairauden vaikutuksista työllistymiseen jäi vähiten hyödynnetyksi. Tässä meillä on jokaisella peiliin katsomisen paikka. Olemmeko tuoneet tarpeeksi hyvin esille järjestöjen moninaisuutta?

Olemme nyt suurten rakenteellisten muutosten kynnyksellä. Vastuu sosiaali- ja terveyspalveluista siirtyy hyvinvointialueille vuonna 2023 ja työllisyydenhoidon vastuu kunnille 2024. On tärkeää, että järjestöt pysyvät mukana näissä muutoksissa. Järjestöjen monipuolinen osaaminen erityisesti heikommassa työmarkkina-alueissa olevien työllistämässä ja työllistä-

misen edistämässä tulee tunnistaa jatkossa yhä vahvemmin niin hyvinvointialueilla kuin kunnissakin.

Tammikuun aluevaalit ovat tärkeä vaikuttamisen paikka myös työllisyyden parissa toimiville järjestöille. Vuoden 2022 aikana tullaan tekemään useita tärkeitä poliittisia ratkaisuja liittyen muun muassa hyvinvointialueiden kuntouttavan työtoiminnan ja työkykyä tukevien palveluiden hankintamenettelyihin. Samalla tehdään myös päätökset siitä, kuinka järjestöjä tullaan ottamaan mukaan palveluiden kehittämiseen.

Vaikka jatkossakin meillä on esimerkiksi työvoimapalveluita määrittelevää lainsäädäntöä, palvelut toimeenpannaan jatkossa kunnissa. Kun TE2024-uudistuksen toimeenpanoa ryhdytään valmistelemaan, tulee järjestöjen olla hereillä. Tässä alueilla toimivien järjestöjen mahdollisuus olla juuri siellä missä muutos tapahtuu, nousee mittaamattomaan arvoon. Vain alueilla pystytään aistimaan hiljaisia signaaleja siitä mihin suuntaan toimintaa tullaan kehittämään.

Järjestöjen tulevaisuus on pitkälle niiden omassa käsissä. Järjestöt toimivat sosiaali- ja terveyspalveluiden ja työvoimapalveluiden yhdyspinnassa. Toimiva yhteistyö sekä hyvinvointialueiden että kuntien kanssa on avainasemassa. Nyt on viimeistään aika tuoda omaa osaamista esille ja vaikuttaa siihen, että järjestöjen toiminta ja asiantuntemus tunnetaan ja tunnustetaan. On aika lunastaa järjestöjen paikka työllisyydenhoidon kentällä. 📍

Päivi Kiiskinen
Erityisasiantuntija,

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Kyvyt käyttöön -lehti 2/2021

Vuoden lopulla ilmestyi Kyvyt käyttöön -lehti, jonka teemana on vaikuttamistyö. Lehti sisältää haastatteluja, vinkkejä ja ajankohtaista asiaa monista eri näkökulmista. Aiheita mm.:

- Pintaa syvemältä -tarina: Ihannetyössä diagnooseista huolimatta
- Työni ja minä: Järjestömaailmasta löytyi intohimo vaikuttamiseen
- Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma askel oikeaan suuntaan
- Kuulumisia Vatesin hankkeista

Työllisyydenhoito elinvoimatekijänä kunnassa -esite

Panostamalla työllisyyspalveluihin kunnat saavat lisää kunnallisverotuloja, saavat säästöjä työmarkkinatuen kuntaosuudessa sekä vähentävät maksupainetta toimeentulotuessa sekä sosiaali- ja terveysmenoissa. Esitteessä on esimerkkejä kuntien malleista, joissa työllisyydenhoito nähdään elinvoiman näkökulmasta, ei sosiaalipalveluna. Esitteen on kustantanut Kuntaliitto ja se on osa Vates-säätiön esitesarjaa.

MS-tauti ja työ -esite

Vatesin vamma ja työ -esitesarjassa on julkaistu **MS-tauti ja työ -esite**. Yhteistyössä Neuroliiton kanssa toteutetussa esitteessä kerrotaan mm. työllistymistarinoita ja käydään läpi keinoja, joilla tuetaan sairastuneen henkilön työssä pysymistä, työhön paluuta tai työllistymistä.

ILMIÖITÄ OSATYÖKYKYISYYDEN YMPÄRILLÄ -julkaisu

Vuoden vaihteessa ilmestyi Vatesin kehittämistoiminnan artikkelikokoelma **Ilmiöitä osatyökykyisyyden ympärillä**, joka pureutuu kentällä oleviin pitkäkestoisiin ilmiöihin, kehittämiskohteisiin ja tuetun työllistymisen eri teemoihin. Kirjoittajina on vateslaisten lisäksi muita alan asiantuntijoita.

Videot

Vatesin YouTube-kanavalla on julkaistu syksyn mittaan useita videoita. Kannattaa käydä katsomassa esimerkiksi päivitetty Vatesin yleisesittelyvideo sekä esittely Järjestöt työllisyyden kunta-kokeilussa -hankkeesta. Kanavalta löytyy myös monia esitystallenteita tapahtumistamme.

Voit tilata kaikkia näitä julkaisuja painettuna 1–10 kpl. Isommista määristä sovitaan erikseen.

Esitetilaukset:
bit.ly/tilaavatesinesitteita

Lehtitilaukset (extrat):
viestinta@vates.fi

Julkaisuihin voi tutustua myös Vatesin sivuilla osoitteessa vates.fi/vatesjulkaisut

Seuraa meitä somessa:

- Twitter: @kyvytkayttoon
- Facebook: @vatessaatio
- instagram.com/vatessaatio/
- LinkedIn → Vates-säätiö
- YouTube → Vates-säätiö
- Soundcloud → Vates-säätiö

Tilaa uutiskirjeitämme:

- Vates INFO
- Työhönvalmennuksen uutiskirje
- Väilyömarkkinat -uutiskirje
- Viestintäverkoston uutiskirje

bit.ly/vates_uutiskirjeet

VATESIN

aluevaaliteesit

VAALITEESI 1.

Järjestövoimaa alueelliseen työllistämiseen

- Järjestöt ovat alueen hyvinvoinnin tärkeä voimavara.
- Järjestöillä on asiantuntemusta, mitä aluepäättäjien kannattaa hyödyntää.

VAALITEESI 2.

Kuntouttava työtoiminta – parempi lähellä

Kuntouttavan työtoiminnan palvelut on pidettävä asiakkaiden lähellä. Kaikilla ei ole mahdollisuutta käydä esim. maakuntakeskuksen palveluissa. Lähipalveluilla estetään syrjäytymistä, edistetään kuntoutumista ja tuetaan siirtymistä työelämään.

VAALITEESI 3.

Digi hyvä läsnäpalveluita unohtamatta

Hyvinvointialueilla on varmistettava, että digipalveluja voivat käyttää kaikki vammastaan tai sairaudestaan huolimatta. Heille, jotka eivät pysty hyödyntämään digipalveluita, on turvattava läsnäpalvelut.

#aluevaalit
#järjestöt
#saavutettava
#lähipalvelu